

Salafkozásaim a Tranoscius énekesfőnyvvel

A TRANOSCIUS JELENTŐSÉGE A TÓT GYÜLEKEZETEK ÉLETÉBEN

MEZŐBERÉNY – 2024. SZEPTEMBER 14.

NYÍREGYHÁZA – 2024. OKTÓBER 27.

ADÁMI LÁSZLÓ

Dr. Szabó József: A Tranoscius jelentősége a tirpákok életében
c. tanulmányának felhasználásával (Szabolcs-Szatmári Szemle 1988/4.)

CITHARA SANCTORUM.

Wijné Duchownij,

Staré v nové

kyrkwi Gytlem Křesťanstvá

Kněze Bírka Tranowského,

Gyrtwe Swato-Mikulášské

w Pystowé.

Wydánj 35. Wessiansté,

o Břidawceu 1040 Wijnj obřabugičm.

28 Wěsti, 1818.

Wáštadkem P. J. W. Kostnera a St. Károlyido.

Nyitott templomok napja Mezőberényben

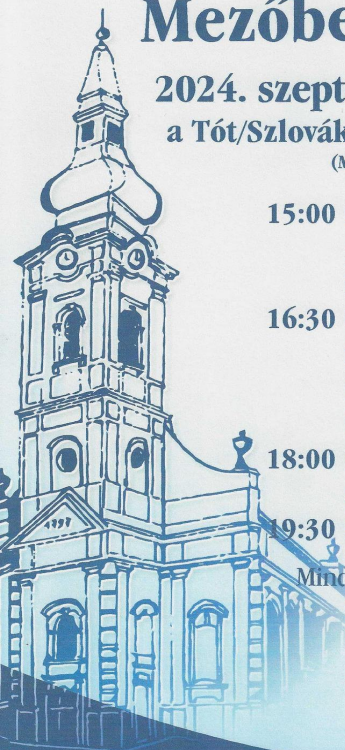
2024. szeptember 14-én, (szombaton)
a Tót/Szlovák Evangélikus Templomban.
(Mezőberény, Luther tér 2.)

- 15:00 A **Tranoscius** jelentősége a tót gyülekezetek életében - Adámi László ny. lelkész (Nyíregyháza)
- 16:30 **Liturgia és (belső)építészet jelentősége az Istennel való találkozásban** - Ördög Endre lelkész (Orosháza)
- 18:00 **Orgonakoncert** - Nagy Gerda orgonaművész (Szeged)
- 19:30 **Áhítat**

Minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk akár a teljes programra, akár egy-egy blokkjára. Akkor is, ha szívesen jár templomba, akkor is, ha soha nem volt még bent, de szívesen megnézné.

A programok ingyenesek, adományokat a perselybe köszönettel fogadunk.

Információk kérhetők: 5650 Mezőberény, Luther tér 3. • Tel: 0620-8244902 • E-mail: mezobereny2@evangelikus.hu

100 éves

a „Dunántúli” Keresztyén Énekeskönyvhöz készített

„Toldalék

a nyíregyházi ev. Gyülekezet részére”!

Előszavában *Paulik János* lelkész ezt írta
1924-ben:

„Mikor a nyíregyházi evang. Gyülekezet ennek az énekeskönyvnek saját körébe való bevezetését elhatározta, észrevette, hogy ebből az egyébként kiválóan szép és gazdag tartalmú énekeskönyvből több olyan ének hiányzik, amelyeket a nyíregyházi evangélikus hívek istentiszteleteiknél és odahaza szívesen énekelnek s amelyeknek hiányát nagyon fájlalták.

Azért a nyíregyházi egyház presbiteriuma felkérte alulírt lelkipásztorát, hogy egyes megszokott s kedvelt énekeit, különösen a **Tranosciusból**, összegyűjtse s függelék gyanánt ezen énekeskönyvhöz csatolja, amely óhajnak én annál nagyobb örömmel tettem eleget, mivel magam is tapasztaltam, hogy az ide beillesztett énekek híveimnek féltve őrzött kincsét képezik...”

(kiemelés tőlem: AL)

Akiről **nevét** kapta a „Tranoscius”:

Jiřík (Juraj) Třanovský

(**Teschen / Tešín*, Szilézia,
1591./vagy 1592.?!/ március 27 –
†*Liptószentmiklós*, 1637. május 29.)
A ***Cithara sanctorum*** szerkesztője
sziléziai ***lengyel*** származású volt, őt
nevezik a „***szláv Luthernek***”.

Neve utal arra a falura, *Tranovicére*,
ahonnan családja származott.
Középiskolai tanulmányai
befejeztével, 1607-től a *wittenbergi*
egyetem hallgatója lett.

Az ellenreformáció megerősödésének
következtében exulánsként került
Csehországba.

1612-ben *Prágában* tanított, majd a morvaországi *Hellesovicében* (*Holešov*) volt iskolarektor, később *Mesericben* (*Meziříč*) lelkész.

Cseh nyelvre lefordította 1620-ban az **Ágostai Hitvallást**.

Osztozott a cseh protestánsok sorsában: 1621-ben menekülni kényszerült, 1623-ban raboskodott is, majd a sziléziai *Bielichen* (*Bielsko*) kapott állást. Miután hite miatt innen is elűzték (a császári rendelet a cseh-morva protestáns papokat és híveiket egyaránt száműzte), 1628-ban **Magyarországra**, *Árva* várába menekült.

1631-ben **Liptószentmiklóson** lett evangélikus lelkész. Itt szerkesztette egybe a később róla egyszerűen csak **Tranoscius**-nak nevezett énekes- és imádságoskönyvet, melynek **414** éneket tartalmazó első kiadása **1636-ban Lőcsén** jelent meg. ([Jiří Třanovský – Wikipédia - wikipedia.org](https://hu.wikipedia.org/wiki/Jiří_Třanovský) stb. felhasználásával)

Miért szerkesztette meg ezt az énekeskönyvet?

Az 1618-ban kezdetét vevő, s Európa nagy részére kiterjedő kegyetlen **vallásháború közepette** jól látta, hogy hitsorsosait a belső viszálytól és a rekatholizálástól csak az őrizheti meg, ha a **Bibliához és a hitvalló iratokhoz** való ragaszkodásukat erősíti azzal, hogy **minden életszükségletben** használható énekeket és imákat nyújt számukra. Régi huszita eredetű, átvett és németből fordított lutheri (pl. Tr. 445: Hrad přepevný jest Pán Bůh náš – *Luther*), reformátori (pl. Tr. 475: Přislo k nám padlým spasení – *Speratus*) énekek mellett ő maga is rengeteg éneket írt (a fordításokkal együtt 159 költemény!), bibliai történeteket, tanításokat megénekelve (pl. Tr. 981. ének Mt 24 alapján).

Ennek köszönhető, hogy művét a cseh, szlovák, lengyel, s helyenként a német és magyar evangélikusok is szívesen használták.

Jiřík Třanovský már a következő évben, **fiatalon meghalt**. Az énekeskönyv azonban önálló életre kelt, s később folyamatosan bővült, a törzsanyaga végül elérte az 1040 éneket.

Ehhez csatolták azután a „Phiala Sanctorum” c. imádságos könyvet, majd a 115 éneket tartalmazó toldalékot (Přídawek).

Összesen a könyvnek kb. **170** kiadásáról tudtak az 1980-as évekig.

A Transcius énekeskönyv első kiadásának 380. évfordulóján elhangzott énekek hallgathatók meg itt: <https://www.youtube.com/watch?v=fBT4u84hJNl>

380. výročie vydania Cithara Sanctorum - Myjava

Akik éneklik: jelentős részben a zariécie-i (felsőzárosi) evangélikusok.

1) **Kdo jen na Boha se spoléhá** - Tran. 573. ének 1. és 8. vers

- megfelel a mi jelenlegi ev. énekeskönyvünk 331. éneke 1. és 5. versének

2) **Jezu, přispěj k spomožení** - Tran. 568. ének 1. és 3. vers

- csak a Vietórisz József által magyarra fordított Transciusban találtam meg:
Jézus, te légy segítségem

3) **Ach, zůstaň svou milostí** - Tran. 427. ének 1., 2. és 4. vers

- megfelel a jelenlegi ev. énekeskönyvünk 277. éneke 1., 2. és 4. versének

4) **Srdce čisté stvoř mi, Pane** - Tran. 521. ének 1. és 2. vers

- a magyar Transciuson kívül más fordításban megtalálható a békéscsabai (150.) és a szarvasi (547.) énekeskönyvekben; utóbbi az „Eljött hozzánk az üdvösség” dallamot jelöli meg hozzá. Az énekelt dallamhoz nagyon hasonló dallammal énekelték 1983-ig pl. Pilisen a „Bűnösök hozzád kiáltunk” (most: „Mélységes mélyből...” 402. ének) éneket

5) **Ježiši, drahý poklade** - Tran. 866. ének (ezt az új szlovák énekeskönyvük dallama szerint éneklik)

- megfelel mostani ev. énekeskönyvünk 380. énekének!

NÓGRÁD

Itt kereszteltek. (A szomszéd magyar faluban, *Diósjenőn* születtem.)

Gyermekkoromban anyai nagymamám házánál került kezembe először a *Tranoscius*: abból silabizáltam a gót betűket (tótul így mondják arrafelé: *švábika*), s csodálkoztam rá a számomra szinte érthetetlen szöveg különleges betűhasználatára.

Az alábbi képen egyik **dédapám** (*Ponicsan András*) énekeskönyvének címlapja látható.

Mivel az iskolában oroszul is kellett tanulnunk, az orosz szavak felől közelítettem az ócseh/ószlovák énekszövegekhez is...

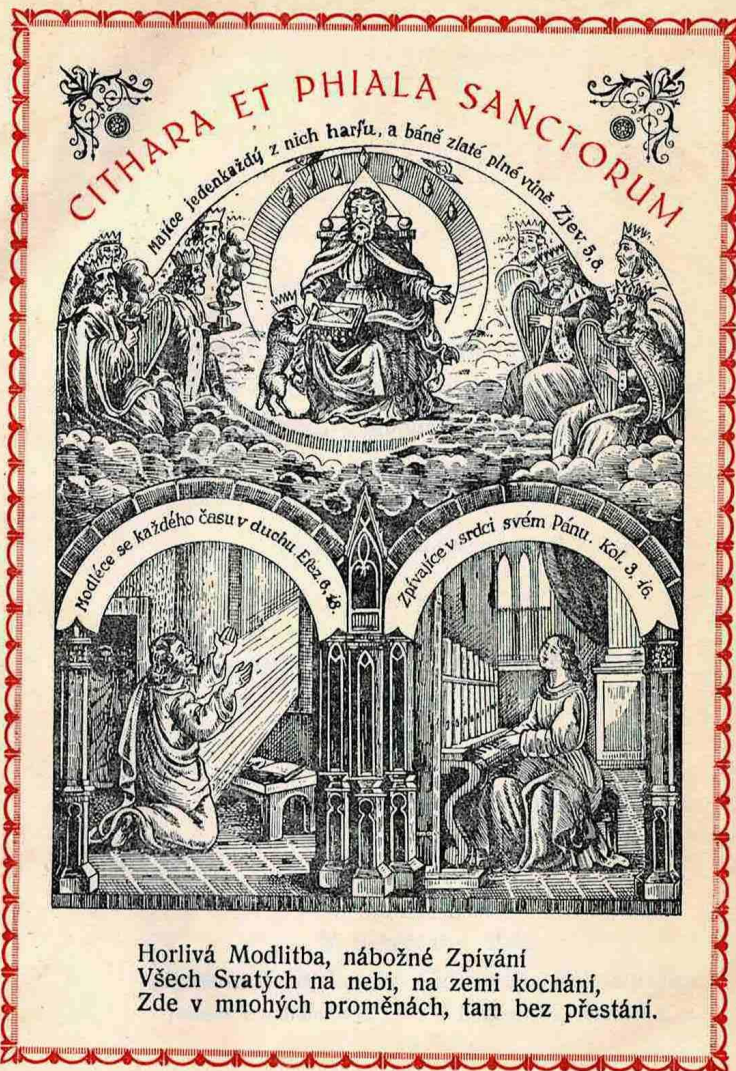
- - - + - - -

Amikor gimnazista koromban meglátogattuk a Szlovákiába kitelepült rokonokat, ott is találtam egy újabb kiadású **Tranovský Kancionál**-t, melyhez már a **szlovák liturgikus szövegeket** is csatolták: kimásoltam belőle a Mi Atyánk, az Apostoli és a Niceai Hitvallás, a Tízparancsolat, valamint az Úrvacsora szereztetésének szövegét.

Teljesen új - immár nem bibličina, hanem - mai **szlovák** nyelvű **énekeskönyvet** a szlovákiai evangélikus egyházban is csak **1992**-ben adtak ki először.

- - - + - - -

Anyai nagymamámnál (özv. *Ponicsan Istvánné Andrásik Mária*) rátaláltam később egy kisméretű **latin betűs** Tranosciusra is (Stvrté dolnozemské vydanie. V Békéščabe, 1942.) Alább ennek a könyvnek a címlapjai láthatók:

CITHARA SANCTORUM

Apocalyps. 5, v. 8.

PÍSNĚ DUCHOVNÍ

staré i nové,

kterýchž církev křesťanská

při výročních slavnostech a památkách,
 jakož i ve všelikých potřebách svých obecných
 i obzvláštních s mnohým prospěchem užívá;

k obecnému církve Boží vzdělání

někdy shromážděné a vydané

od

kněze Jiříka Tranovského,

služebníka Páně při církvi svato-mikulášské v Liptově.

Štvrté dolnozemske vydanie.

V Békéšcabe, 1942.

Vydanie Evanjelického Cirkevného Kníhkupectva.

Tlačené v kníhtlačiarňi „Bojár“ Békéscsaba, Beliczey u. 4.

PILIS

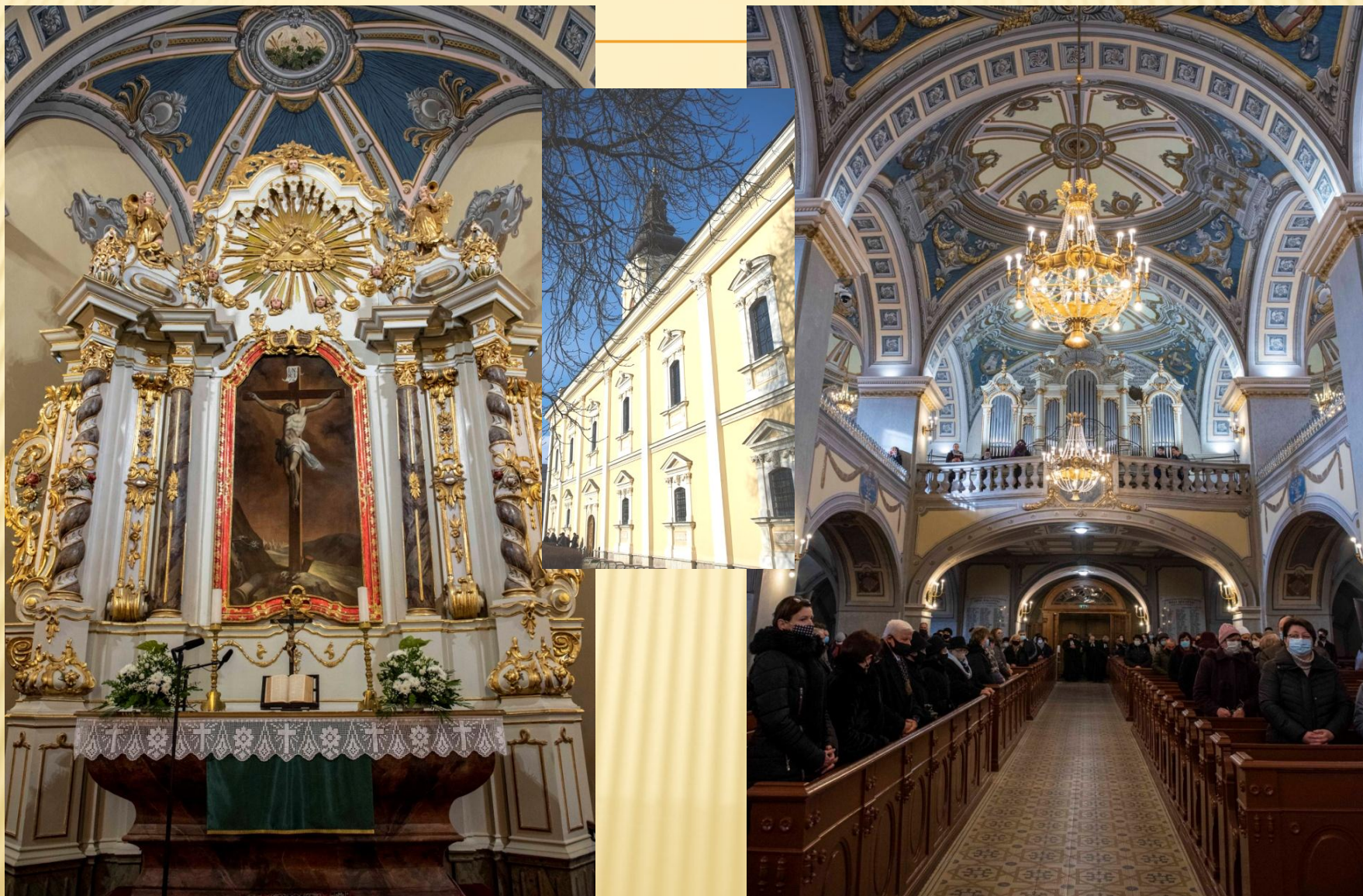
Ünnepi gyülekezet a pilisi evangélikus templomban, a letelepülés 300. jubileumán, 2022. őszén

Segédlelkészként 1978. szeptemberétől *Pilisre* kerülve, az első hétköznap reggeli istentiszteleten meglepődve vettem észre, hogy nem az akkor ott használt szarvasi énekeskönyvből és nem magyarul énekelnek a résztvevők. A **templompadokban** ott voltak több helyen a vastag Tranoscius énekeskönyvek: egyiket magamhoz véve már én is tudtam együtt énekelni a gyülekezettel (az alig értett) éneket: **Wan Buh gest má hla y daufanj!** – Ezt az éneket emlegetik úgy: a csabai „Erős vár”. (Tr. 584.)

Pilisen egészen **1983**-ig a vasárnap délutáni istentiszteleten is a Tranosciusból énekeltek, miközben a II. világháború után az igehirdetések már csak magyarul hangzottak. *Csilló Mihály* kántor választotta az énekeket, sokszor kitűzte ezt is: *Zachovej nás při svém slovu* (Tr. 350. – magyarul: Tartsd hitünket mindig ébren, Szarvasi Ev. Ékv. 293.)

A vasárnap délutáni istentisztelethez közvetlenül kapcsolódott az **imaközösség**, melyen viszont az „Énekem az Úr!” énekfüzetből (Evangélikus Evangélizáció) énekeltünk, és a résztvevők magyarul imádkoztak.

NYÍREGYHÁZA

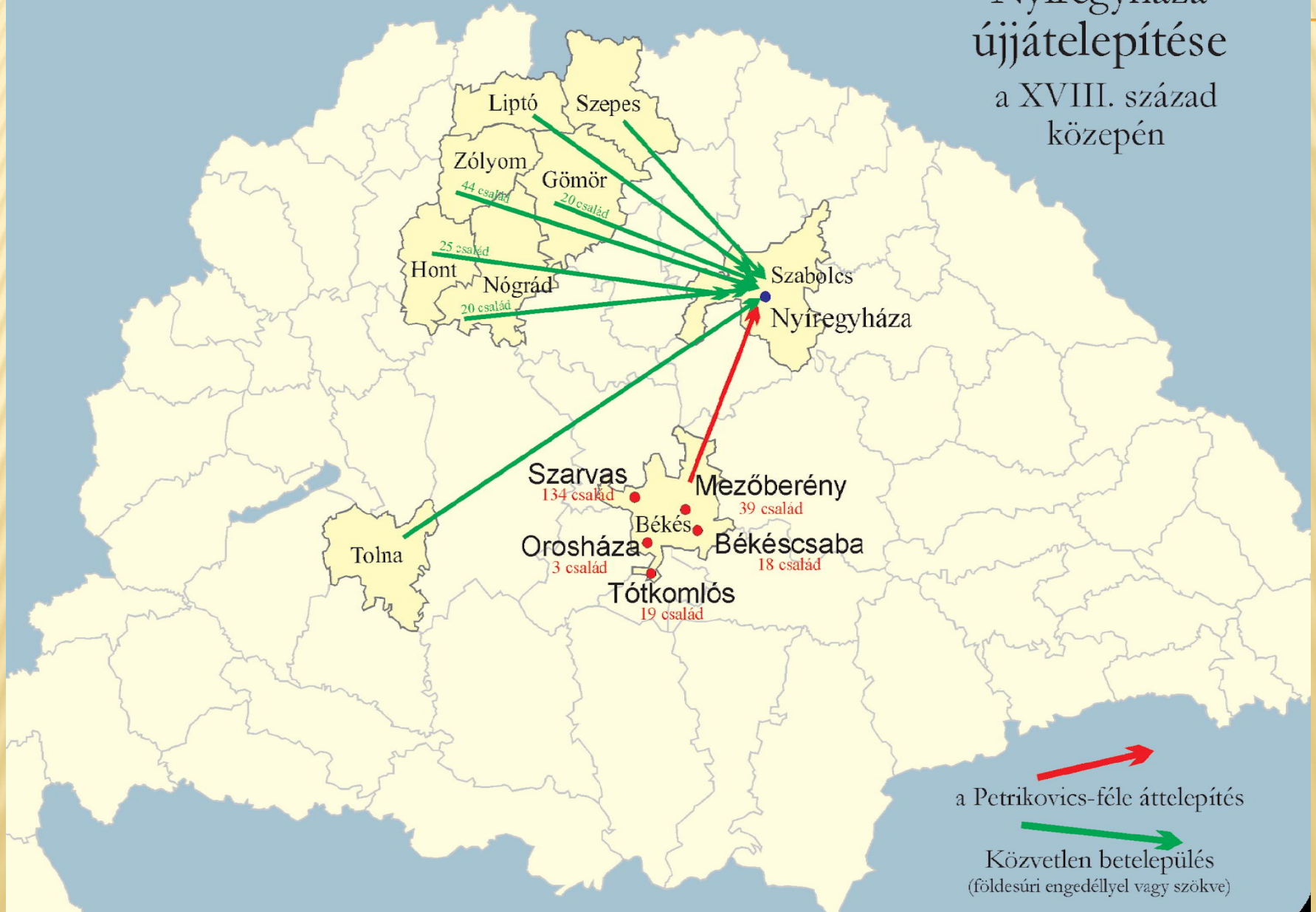
A nyíregyházi evangélikus nagytemplom hálaadó ünnepén, 2021. január 31-én

Szelényi Ödön szerint „A békési tótok (akiktől a tirpákok is származnak) az Alföldre valószínűleg abból a tótságból települtek át, melynek eredete a cseh-morva protestáns világba nyúlik vissza. Kishont és Felsőnógrád lakói egész fel Zólyomig a cseh **husziták ivadékai** voltak, kik később a **reformáció hívei** lettek.”

Az **1753**-ban s az azt követő években *Szarvasról, Mezőberényből, Békéscsabáról* és ezek környékéről, majd a történelmi *Felvidék* vármegyéiből *Nyíregyházára* érkezett, zömmel szlovák s kevés magyar és német evangélikus telepes hitükhöz való ragaszkodását mutatja, hogy miután papjukat (*Vandlik Mártont*) elüldözték, s a szentségekkel élésük (keresztelés, úrvacsora) valamint az esketés, temetés egyre nehezebbé válik, a távozásra határozzák el magukat inkább, mint hitük elhagyására.

Amikor a telepítő *Károlyi Ferenc* gróf közbenjárására 1756. április 24-én a helység főbírójától értesítést kapnak, hogy tarthatnak „**mestert**” (tanítót) maguknak, aki „vélek könyöröghessen és énekelhessen”, elállnak az elköltözéstől, hittel remélve, hogy eljön az az idő, amikor majd prédikátor tartását is engedélyezik számukra. Ez csak II. József császár Türelmi Rendelete után következett be...

Nyíregyháza újjátelepítése a XVIII. század közepén

A nyíregyházi evangélikusok körében mindig nagy volt az éneklési kedv. Voltak olyan öreg **tirpák** gazdák (a nyíregyházi szlovák telepeseket hívják tirpákoknak), akik a Tranoscius énekeinek háromnegyed részét tudták kívülről. Ők voltak a **templomi éneklés** vezérei. (A Tranoscius mellett ismertek egyébként halotti és passiók énekeskönyveket is: Spasitedlná priprawa k smrti, Ewanjelicky Funebral; Passionáli.)

1846-ban úgy tűnt, hogy a Tranosciust új énekeskönyv váltja: az 1842-ben a bányai és a tiszai egyházkerület által kiadott *Zpěwník* (842 ének és imádságok) . De ezt csak néhány gyülekezetben tudták bevezetni (pl. apai nagyapám, *Adámi Pál* szülőfalujában, *Galgagután*).

A Tranoscius **leválthatatlan** volt:

„ ... mert egész tartalmával olyan, mint az élet minden vonatkozására alkalmazott biblia ... minden más vallásos könyvet pótolni akar és tud, s minden alkalomra gondoskodni igyekszik az egyszerű körülmények között élő hívek szellemi táplálékáról” (*Vietórisz József*)

1786. október 22-én a városi nagytemplom szentelésekor a hívek öröme olyan nagy volt, hogy délelőtt, délután, sőt még másnap is zsúfolásig megtöltötték azt, s nagy éneklésekkel „örvendeztek”, hogy végre saját templomukban szabadon imádkozhattak és énekelhettek.

Családi éneklés: még a XVII—XVIII. századi üldöztetések korában alakult ki, amikor az evangélikusoknak gyakran lelkészeik sem lehettek, s tilos volt a szabad és nyilvános istentisztelet is. Ezért a nyilvános istentiszteletet házi áhítattal igyekeztek pótolni. A tirpák családokban reggel és este mindennap, vasárnap pedig az ebéd után is felhangzott a Transcius egyik vagy másik éneke. Bőséges azon énekek száma is, amelyek a tiszta és erkölcsös életre tanítanak, s a „sodomaini tisztátalanságok” elkövetésétől óvnak (pl. Tr. 614.). A családi áhítatokat mindig a családfő vezette, s az anya csak akkor, ha felnőtt férfi nem volt, vagy nem volt jelen.

A **gyermek**ek nevelése sokszor a nagyszülőkre maradt: ők pedig megkövetelték az énekek tanulását, és példát is mutattak benne. Életre szóló élmény maradt az is, amikor az egyik távoli tanyabokorban nevelkedett unoka a nagyapját esténként, az ágy mellett térdelve látta, hallotta tótul imádkozni.

A **tanyabokrok** népe gyakran oly messze került a városban lévő templomtól, hogy már nem tudott minden vasárnap részt venni az istentiszteleten. A lelki hiányok pótlására ezért alakult ki az énekes „vecserkák” (estézés) szokása. Akik azon összegyűltek, a Tranosciusból énekeltek és imádkoztak, Bibliát olvastak, ily módon pótolták a hiányzó lelkészt és istentiszteletet. Az alkalmat a jelenlévő legidősebb férfi vezette.

1868 után, amikor a **bokortanyai iskolák** kiépülnek, az azokban működő lévita tanítók a tanyák népét vasárnap az iskolákban gyűjtötték össze könyörgésre, éneklésre.

A XX. század elején ezekbe a keretekbe hatolt be a sokakat fölrázó **lelki ébredés** is! A tirpák-tót anyanyelvű családoknak szlovákul hirdette az **Úr Jézus evangéliumát** *Rohácsek József* (utóbb az első szlovák bibliafordítás elkészítője), s ezeken az alkalmakon is a Tranosciusból énekeltek!

Bizonyos mértékig ezeknek a vecserkáknak az utódai a mai **házi bibliaórák** is!

Egy békéscsabai új kiadású (prvé dolnozemské vydanie), még gót betűs
Tranoscius hagyományos címlapja 1923-ból, a nyíregyházi tulajdonos nevével

Jánosky István

A **karácsonyt** megelőző „szent estén” általános tirpák szokás volt, hogy a családfő vezetésével a Tranosciusból elénekelték az összes karácsonyi éneket. Ezért sokszor éjfélig is énekeltek. Népszokás volt a kántálás (énekelni járás) is. Elmaradhatatlan kántálási ének volt a Tranosciusból a Krisztus született (Narodil se Kristus Pán), kezdetű ősi ének.

Úgy illett, hogy **szilveszter** napján az esti hálaadó istentiszteletre minden felnőtt evangélikus férfi elmenjen. Az éjfélvárás családi szokás volt, s ha már elbőbiskoltak volna, elővették a Tranosciust és énekeltek.

Újévi szokás volt a koledálás. Ilyenkor a pap és kántor a mendikánsok kíséretében házról házra jártak, s újévi énekeket énekeltek a Tranosciusból. A pap meg is áldotta a családot. Ez a szokás már a XIX. század második felében kiveszett.

Nagypénteken a bokortanyákról – olykor 15 kilométerről – is gyalog jöttek a templomba, mert „a legnagyobb gyász” idején a jószágnak is „kijár a könnyítés” – mondták. Az ünnep mindegyik istentiszteletén a pap s a gyülekezet passiót olvasott. Az öregek az egymást követő istentiszteleteken ott maradtak, s a legbuzgóbbak egész nap is passiót olvastak, imádkoztak s a Tranosciusból énekeltek sorba a Krisztus szenvedéséről és haláláról szóló böjti énekeket.

A **lelkészt** meghívták a lakodalmakba is. Jelenléte a lakodalmások éjszakai mulatozását szelídítette. Ha már hosszabban, s tetőpontján volt a jókedvű világi daléneklés, akkor a pap felhívására elénekeltek egy-egy szent éneket. Ilyenkor az egész násznép szívesen együtt énekelt.

A **nagybeteget** rokonai, barátai, de a gazdát a cselédjei is meglátogatták, s a családdal való rövid beszélgetés után előkerült a Tranoscius, s felhangzott a szenvedőkért, vagy a csendes kimúlásért fohászokodó ima és ének. **Virrasztáskor** (Nyíregyházán így mondták: „virrasztolás”) is a Tranosciusból énekeltek még akkor is, ha már a család nem beszélt tirpák-szlovák nyelven. Ilyenkor a legidősebb jelenlevő az ismeretlenebb énekeket előmondta.

A Tranoscius, sajnos, még a **babonás** szokások világába is bekerült, nemcsak a bokortanyákon (pl. *Nógrád*: Kde jsy můj přemilý... Tr. 869., halottakkal kapcsolatos hiedelmek; *Szarvas*: jóslások éneksorokból). – „Abusus non tollit, sed confirmat substantiam”: A visszaélés nem szünteti meg, hanem megerősíti a lényegét.

A – nagyrészt **ruszin** származású – görögkatolikus tanyasiak is átvettek szokásokat a tirpák evangélikusoktól. Gyakran a Tranosciusból való énekléssel fohászokodtak Istenhez ők is, a mindennapi élet különféle szükségleteiért, az elemi csapások elmúlásáért, az élet nehézségeinek elviseléséért.

A **magyar** nyelv templomi használatának terjedése előbb-utóbb felvetette a magyar nyelvű énekeskönyv szükségletét. **1913**-ban a „**Nyíregyházi kis énekeskönyv**” kiadására azért került sor, hogy a tírják evangélikusok olyan magyar énekgyűjteményből énekelhessenek, amelyben kedves Tranoscius énekeiket is megtalálják.

Később, **1924**-től, az először 1911-ben kiadott, 600 éneket tartalmazó, ún. „**Dunántúli**” Keresztyén Énekeskönyvhöz csatolják, 601. számozással kezdődően a **nyíregyházi Toldalékot**.

Ez az elszakadni nem tudás vezetett el ahhoz, hogy **1935**-ben elkészül a *Vietórisz*-féle „**magyar Tranoscius**”. Ettől kezdve a nyíregyházi evangélikusok nyelvhasználatuknak megfelelően vehették elő a szlovák vagy magyar Tranosciust. *Nagykálló* tanyavilágában pl. a XX. század közepén már inkább a magyar Tranoscius lapjait forgatták az ott élő tírják evangélikusok.

1937-ben jelenik meg a „**Szarvasi**” magyar nyelvű énekeskönyv, melybe sok Tranoscius éneket is fölvettek: sok szlovák eredetű gyülekezet ezt veszi át.

A **békéscsabai** evangélikusoknak már jóval korábban **saját** - többször bővített - magyar nyelvű énekeskönyvük is volt, **1871**-től! (Ez külön történet!)

Az **1982**-ben megjelentetett első **országos** „Evangélikus énekeskönyv” 12 Tranoscius éneket tartalmaz. Az új énekeskönyv bevezetése 1983. Böjt 1. vasárnapjától sok helyen hagyománytöréssel járt. Akkortól fogva szűnt meg pl. *Pilisen* is a Tranoscius énekek éneklése.

Egy magyar **Tranoscius** címképe és címlapja a nagykállói tanyavilágból, a **Pócsik** családtól. A könyvben több helyen ceruzás kézírással szerepel az eredeti kedves „tót” ének kezdő sora, s látszik rajta, hogy főként a mindennapi imádságok lapjait forgatták gyakran dolgos kezek...

CITHARA ET PHIALA SANCTORUM

Jel. 5. r. — Mindegyiknél hárfák és arany poharak voltak, jó illatokkal tele. — 8. v.

Buzgó imádságban, ájtatos énekekben
Öröm van a földön, öröm az egekben
Itt lenn változandó, ott fenn véghetetlen.

CITHARA SANCTORUM.

Jel. 5, 8.

Régi és új

EGYHÁZI ÉNEKEK

amelyeket a keresztyén egyház
az év ünnepnapjain és emlékünnepein
valamint mindennemű általános és különös szükségeiben
Isten anyaszentegyházának építésére
nagy áldással használ
s amelyeket egykor összegyűjtött és kiadott

TRANOVSKY GYÖRGY

lelkész, a lipótszentmiklósi egyház
lelkipásztora.

Fordította:

VIETÓRISZ JÓZSEF.

Budapest, 1935.

A Magyar Luther-Társaság kiadása.

ÖSSZEFOGLALÁS

Ahogy egykor a fatáblás bőrkötés, a rézveretekkel és kapcsokkal **összetartotta** a könyvet, a Tranoscius úgy tartotta össze a tót/szlovák evangélikus közösségeket évszázadokon át.

Az örök életre azonban maga az énekeskönyv nem tarthat meg (bármilyen értékes és biblikus is volt), mert **MEGTARTÓ, SZABADÍTÓ, ÜDVÖZÍTŐ** csak a megfeszített, feltámadott és eljövendő **ÚR JÉZUS KRISZTUS!**

Isten gyermekei pedig csak azok lehetnek, akik Őt, a Fiút, bűnbánatban fogant személyes hittel befogadták. (Jn 1,12-13)

Végül hadd álljon itt az egyik említett ének (Tr. 981.) magyar szövege, *Vietórisz József* (1868-1954) fordítása a magyar Tranosciusból (megdöbbenő, mennyire aktuális!). Az eredeti dallamát nem ismerem, viszont énekelhető *Luther Márton* „Mi Atyánk” énekének dallamára:

1. Keresztyének, közeleg már Mindnyájunkra az örök nyár: Megváltónk jön, örvendjete, Emeljétek fejeteket Jól figyelve minden jelre, Úgy a földre, mint a mennyre.
2. Csodák jönnek már az égből: A nap és hold elsötétül, Félelmes a csillaghullás, Égszakadás, földindulás; Ég zengése, föld rengése Az ítélet közege.
3. Tengerzúgás, hullámtorlás Fenyegető szörnyű romlás; Szélviharok háborognak, Rettegést és kárt okoznak; Akármit vársz, az, amit látsz, Mind oly rémes, mind oly visszás!
4. Sok hamis tant bajra, gyászra Hint a sátán az egyházba; Nemzet támad nemzet ellen, Éhség, dögvész dúl kegyetlen, És a népben nyomor, szégyen S bűn, mint Noé idejében.
5. A természet szabadságot Vár epedve, nem rabságot; A pogány nép veszedelme Támad immár Izraelre, De jó véget mégse érhet: Minket az Úr Jézus véd meg.
6. Megmondotta Jézus Krisztus, Mily gonosz az Antikrisztus; Ismerheti már a világ Az ő evangéliumát: Igéjében terjed szépen Szentegháza minden népben.
7. Mit kell tennünk, ha ezt látjuk S a jeleket megcsodáljuk? Szent Igéje nyíltan mondja: Nincs okunk a borzalomra, Nem kell félnünk, mert testvérünk, S kegyesen fog bánni velünk.
8. Jöjj, Urunk, jöjj kegyelmeddel Egész angyalseregeddel; De addig is áldj meg minket, Bocsássad meg vétkeinket; Jöjj sietve s lelkünk vedd be Mennyei szent örömedbe!

Tranoscius, 981. ének, *Tranovszky György*

Az Úr Jézus kegyelme legyen Mindnyájatokkal!